

CPMU News

Customs Policy Monitoring Unit

สำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร

ประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงบรัสเซลส์

Technology

Combatting

Illegal Wildlife Trade

เทคโนโลยีเพื่อการปราบปรามการลักลอบค้าสัตว์ป่า

คำแนะนำสำหรับศุลกากร
และหน่วยงานใช้บังคับกฎหมายบริเวณพรมแดน

©Geranimo, Unsplash

สวัสดิ์คะ ท่านผู้อ่าน

หนึ่งในสินค้าผิดกฎหมายที่ศุลกากรตรวจยึดได้บ่อยที่สุด คือ สัตว์ป่าและพันธุ์พืชที่ถูกลักลอบค้าและขนส่งอย่างผิดกฎหมาย ทั้งที่อยู่ในรูปแบบของสัตว์ที่ยังมีชีวิตและในรูปแบบของชิ้นส่วน/ผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการแปรรูป ซึ่งประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านในแถบลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง เช่น สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมามีพื้นที่ป่าที่อุดมสมบูรณ์และภูมิประเทศที่สลับซับซ้อน จึงเป็นหนึ่งในพื้นที่ที่มีการลักลอบค้าสัตว์ป่ามากที่สุดของโลก

การลักลอบค้าสัตว์ป่า (Illegal Wildlife Trade: IWT) เป็นคำเรียกในภาพรวมของการลักลอบค้าทั้งสัตว์ป่าและพันธุ์พืช (Flora and Fauna) และเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างแพร่หลายในทุกภูมิภาคที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายอาชญากรที่ซับซ้อน ซึ่งถือเป็นภัยต่อความหลากหลายทางชีวภาพและความมั่นคงทางสาธารณสุข ศุลกากรและหน่วยงานใช้บังคับกฎหมายบริเวณพรมแดนอื่น ๆ จึงจำเป็นต้องให้ความสนใจกับวิธีดำเนินการ (Modus Operandi) ของการลักลอบค้าสัตว์ป่าและเครื่องมือต่าง ๆ สำหรับการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเหล่านี้

จดหมายข่าวศุลกากร CPMU News ฉบับนี้ ขอนำเสนอข้อมูลบางส่วนจากรายงาน “Preventing and Detecting Wildlife Trafficking on Maritime, Aerial and Postal/Courier Transport Chains” โดยองค์การกองทุนสัตว์ป่าโลกสากล (World Wide Fund for Nature: WWF) และเครือข่ายสุขภาพอันเป็นหนึ่งเดียวของโลก (Global One Health Alliance: GOHA) ที่รวบรวมข้อมูลเครื่องมือสำหรับตรวจสอบสินค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

บราลี รัตนปิ่นตะ

บรรณาธิการที่ปรึกษา

นางสาวบราลี รัตนปิ่นตะ
อัครราชทูต (ฝ่ายศุลกากร)

นายภัสสรศรีรัฐ นิลพันธ์
อัครราชทูตที่ปรึกษา (ฝ่ายศุลกากร)

นางสาวณัฐพร โพธิ์ยอด
เลขาอนุการเอก (ฝ่ายศุลกากร)

กองบรรณาธิการ

นายกรวีร์ ทองอินท์
เจ้าหน้าที่โครงการ Customs Policy
Monitoring Unit

จัดทำโดย

สำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร
ประจำสถานเอกอัครราชทูต
ณ กรุงบรัสเซลส์

Office of Customs Affairs
Royal Thai Embassy, Brussels

Drève du Rembucher 89
1170 Brussels, Belgium
Tel. +32 2 660 5759
Email: thaicustoms@thaicustoms.be

ท่านผู้อ่านสามารถติดตาม
CPMU News ฉบับอื่น ๆ ได้ที่
<http://brussels.customs.go.th>
หัวข้อ: CPMU News

สารบัญ

01

บทความประจำเดือน

ความสำคัญของศุลกากรในการป้องกัน และปราบปรามการลักลอบค้าสัตว์ป่า	1
คุณสมบัติที่จำเป็นและตัวอย่างของเทคโนโลยี เพื่อปราบปรามการลักลอบค้าสัตว์ป่า	4
ระบบข้อมูลและแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริม การป้องกันและปราบปรามการลักลอบค้าสัตว์ป่า	13
คำแนะนำสำหรับศุลกากร และหน่วยงานใช้บังคับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	18

02

รายงานความเคลื่อนไหว

รายงานความคืบหน้าร่างกฎหมายปฏิรูป สหภาพศุลกากรยุโรป ณ เดือนพฤศจิกายน 2567	22
EU ตรวจยึดสินค้าปลอม 152 ล้านชิ้น รวมมูลค่า 3.4 พันล้านยูโรในปี 2566 ส่วนใหญ่มีต้นทางจากจีน	24
แนวโน้มนโยบายศุลกากรสหรัฐอเมริกา ในยุครัฐบาลทรัมป์ 2.0	26
รัฐบาล UK เผยแพร่รายละเอียด กลไกปรับคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน (CBAM) คาดว่าจะเริ่มใช้บังคับในเดือนมกราคม 2569	28

03

ข่าวกิจกรรมสำนักงาน

กิจกรรม Indian Seafood and Wine Tasting	30
งานเลี้ยงอำลาผู้ช่วยทูตศุลกากรออสเตรเลีย ประจำภูมิภาคยุโรปและแอฟริกา	31

ความสำคัญของศุลกากรในการป้องกัน และปราบปรามการลักลอบค้าสัตว์ป่า

การลักลอบค้าสัตว์ป่า (Illegal Wildlife Trade: IWT) เป็นอุตสาหกรรมผิดกฎหมายที่มีมูลค่าหลายพันล้านดอลลาร์สหรัฐและเป็นอาชญากรรมข้ามชาติที่มีเครือข่ายขนาดใหญ่ ทั้งนี้ การลักลอบค้าสัตว์ป่าเป็นคำเรียกในภาพรวมของการลักลอบค้าทั้งสัตว์ป่าและพันธุ์พืช (Flora and Fauna) ซึ่งเกิดขึ้นได้หลายรูปแบบ โดยมีการค้าสัตว์ป่าที่มีชีวิต และการลักลอบล่าสัตว์เพื่อเอาชิ้นส่วน อาทิ กระดูกเกล็ด เนื้อ เขา หนัง ฟัน น้ำดี เลือด ไปจำหน่าย ชิ้นส่วนเหล่านี้สามารถนำไปแปรรูปเป็นผง ของเหลว และอื่น ๆ เพื่อความสะดวกในการซุกซ่อน การขนส่ง และเพื่อนำไปใช้ในวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เช่น การแพทย์แผนโบราณ เลือดฟ้าหรือเครื่องประดับ และเพื่อนำไปใช้ประกอบพิธีกรรมทางวัฒนธรรมและความเชื่อ นอกจากนี้ พันธุ์พืชหายากก็ถูกลักลอบค้า เพื่อนำไปเป็นไม้ประดับ หรือนำท่อนซุงและส่วนอื่น ๆ ไปใช้ในการรักษา ประกอบพิธีกรรมและนำไปทำเป็นของตกแต่ง

การลักลอบค้าสัตว์ป่าสร้างผลกระทบต่อระบบนิเวศในทุกภูมิภาคทั่วโลก โดยเฉพาะเมื่อการค้าโลกขยายตัวจากการอำนวยความสะดวกการค้าตามความตกลงการค้าเสรี (Free Trade Agreement: FTA) และการขยายตัวของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ อินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ ที่ทำให้ผู้ซื้อและผู้ขายมีช่องทางติดต่อถึงกันอย่างสะดวกรวดเร็วมมากขึ้น การลักลอบค้าสัตว์ป่าจึงขยายตัวตามไปด้วย จนทำให้ปัญหานี้ทวีความรุนแรงขึ้นถึงขั้นที่สัตว์ป่าและพันธุ์พืชบางสายพันธุ์เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์

จากการสำรวจตลาดค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง (Illegal Wildlife Trade in the Lower Mekong) โดยองค์กร TRAFFIC ซึ่งเป็นองค์กรไม่แสวงผลกำไรด้านการอนุรักษ์สัตว์ป่าและพันธุ์พืช เมื่อเดือนมิถุนายน 2564 (2024) พบว่าในช่วงปี 2562-2563 (2019-2020) มีการค้าสินค้าและชิ้นส่วนจากสัตว์ป่าที่ผิดกฎหมายในประเทศแถบลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง 5 ประเทศ ได้แก่ ราชอาณาจักรไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และราชอาณาจักรกัมพูชา ประมาณ 78,000 ชิ้น อาทิ เครื่องประดับจากงาช้าง เกล็ดของตัวนึ่ง และจีสร้อยคอที่มีชิ้นส่วนของนกชนหินซึ่งกำลังใกล้สูญพันธุ์ ซึ่งมีความต้องการซื้อจากนักท่องเที่ยวชาวจีนเป็นตัวกระตุ้นสำคัญ

การลักลอบค้าสัตว์ป่ามีส่วนสำคัญที่ทำให้สัตว์ป่าและพันธุ์พืชกว่า 1 ล้านสปีชีส์ เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ เช่น ช้างแอฟริกัน ตัวนึ่ง แรด นกชนหิน ไม้ตระกูล Rosewood และอื่น ๆ ซึ่งเมื่อสิ่งมีชีวิตเหล่านี้เหลือน้อยลงตามธรรมชาติ ราคาและความต้องการในตลาดจึงยิ่งเพิ่มสูงขึ้น ทำให้เกิดกลไกที่เร่งให้เกิดการรุกรานพื้นที่ป่า การลักลอบล่าสัตว์ และการลักลอบขนส่งข้ามพรมแดนที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งในแต่ละปีมีการลักลอบขนส่งสินค้าจากสัตว์ป่าผิดกฎหมายหลายพันตัน และเป็นสาเหตุหลักของการเสื่อมโทรมของความหลากหลายทางชีวภาพ นอกจากนี้ การลักลอบค้าสัตว์ป่าข้ามพรมแดนยังเป็นความเสี่ยงทางสาธารณสุขต่อมนุษย์ เนื่องจากสามารถเกิดการแพร่ของโรครับจากสัตว์มาสู่มนุษย์ (Zoonosis) โรคระบาดอุบัติใหม่ และสามารถสร้างความเสียหายต่อปศุสัตว์และระบบนิเวศของพื้นที่ต่าง ๆ จากการที่มีสิ่งมีชีวิตชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน (Invasive Alien Specie) เข้ามาทำลายห่วงโซ่อาหาร และยิ่งทำให้ความหลากหลายทางชีวภาพย่ำแย่ลง

บทบาทของศุลกากร

การลักลอบขนส่งสัตว์ป่าผิดกฎหมายเกิดขึ้นในลักษณะเดียวกันกับการลักลอบขนส่งสินค้าผิดกฎหมายชนิดอื่น คือ การซุกซ่อนในร่างกายและสัมภาระของผู้โดยสาร พสดุไปรษณีย์ และตู้คอนเทนเนอร์ รวมอยู่กับสินค้าที่มีการซื้อขายถูกกฎหมายชนิดอื่น ๆ แต่ก็มีเทคนิคการซุกซ่อนและหลบเลี่ยงการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ที่แตกต่างกันออกไป โดยภาคการขนส่งทางทะเลเป็น **การขนส่งที่พบการลักลอบขนส่งสัตว์ป่าผิดกฎหมายมากที่สุด** เนื่องจากการขนส่งที่หนาแน่นด้วยปริมาณตู้คอนเทนเนอร์มากกว่า 800 ล้านตู้คอนเทนเนอร์ต่อปี แต่ตู้คอนเทนเนอร์เหล่านี้ได้รับการตรวจสอบเพียงร้อยละ 2 เท่านั้น ผู้กระทำความผิดจึงเห็นช่องโหว่สำหรับการลักลอบขนส่ง และคาดการณ์ว่าการลักลอบขนส่งสัตว์ป่าผิดกฎหมายกว่าร้อยละ 90 เกิดขึ้นในการขนส่งทางทะเล

บุคลากรและหน่วยงานรักษาความปลอดภัยบริเวณพรมแดนต้องปฏิบัติงานร่วมกันในการตรวจสอบและตรวจยึดสินค้าเหล่านี้ โดยการใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อช่วยคัดกรองสินค้าและผู้เดินทางที่มีความเสี่ยงสูง นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่รายงานผลการตรวจยึดและข้อมูลที่สำคัญต่อหน่วยงานใช้บังคับกฎหมายอื่น ๆ เพื่อใช้ในการสืบสวนและฟ้องร้องเพื่อทลายเครือข่ายผู้กระทำความผิดต่อไป ในปัจจุบัน บุคลากรและหน่วยงานรักษาความปลอดภัยบริเวณพรมแดนได้ใช้เทคโนโลยีหลายประเภทในการตรวจสอบสินค้าผิดกฎหมาย ซึ่งล้วนมีข้อดีและข้อจำกัดแตกต่างกันไป

ในการนี้ องค์การกองทุนสัตว์ป่าโลกสากล (World Wide Fund for Nature: WWF) และกลุ่มพันธมิตรสาธารณสุขโลก (Global One Health Alliance: GOHA) ได้ร่วมมือจัดทำงานรายงานที่ชื่อว่า “Preventing and Detecting Wildlife Trafficking on Maritime, Aerial and Postal/Courier Transport Chains” เพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์เทคโนโลยีประเภทต่าง ๆ ที่สามารถสนับสนุนการทำงานของหน่วยงานใช้บังคับกฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามการลักลอบค้าสัตว์ป่าในการขนส่งทางทะเล ทางอากาศ และไปรษณีย์

© Nathan Anderson, Unsplash

รายงานฉบับดังกล่าวใช้ข้อมูลจากงานวิจัย และการสัมภาษณ์ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ นักเทคนิคผู้ควบคุมอุปกรณ์ ผู้เชี่ยวชาญ บุคลากรและหน่วยงานรักษาความปลอดภัยบริเวณพรมแดน นักวิชาการ เพื่อรวบรวมว่ามีการใช้เทคโนโลยีใดบ้างในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบค้าสัตว์ป่า และสรุปคำแนะนำจากกรณีศึกษาของประเทศต่าง ๆ

จดหมายข่าวบุคลากร CPMU News ขอแนะนำเสนอเนื้อหาบางส่วนจากรายงานฉบับดังกล่าว โดยเริ่มจากคุณสมบัติที่จำเป็นของนวัตกรรมและตัวอย่างเทคโนโลยีเพื่อการตรวจสอบสินค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมาย พร้อมด้วยกรณีศึกษา ข้อดีและข้อจำกัดของเทคโนโลยีเหล่านั้นจากนั้นเป็นข้อมูลของระบบและแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมความเชื่อมโยงและความร่วมมือเพื่อป้องกันและปราบปรามการลักลอบค้าสัตว์ป่า และสรุปด้วยข้อเสนอแนะสำหรับบุคลากรและหน่วยงานใช้บังคับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

อ้างอิง

WWF and GOHA. “Preventing and Detecting Wildlife Trafficking on Maritime, Aerial and Postal/Courier Transport Chains: An Analysis of Innovative Solutions with the Potential to Support Law Enforcement and Compliance Efforts.” [https://cdn.prod.website-files.com/61e6902f6bfd78f1ce2c2d2f/64ccf33fa43cf00fd4445b23_WWF%20\(2023\)%20PREVENTING%20AND%20DETECTING%20WILDLIFE%20TRAFFICKING%20ON%20TRANSPORT%20CHAINS_HD.pdf](https://cdn.prod.website-files.com/61e6902f6bfd78f1ce2c2d2f/64ccf33fa43cf00fd4445b23_WWF%20(2023)%20PREVENTING%20AND%20DETECTING%20WILDLIFE%20TRAFFICKING%20ON%20TRANSPORT%20CHAINS_HD.pdf). Accessed 15 November 2024.

Thiraphon Singlor. “78,000 – ตัวเลขชิ้นส่วน/สินค้าทำจากสัตว์ป่าที่ลักลอบค้าขายใน 5 ประเทศแม่น้ำโขงตอนล่าง.” SDG MOVE. <https://www.sdgmovement.com/2021/06/17/illegal-wildlife-trade-in-the-lower-mekong/>. Accessed 17 November 2024.

คุณสมบัติที่จำเป็นและตัวอย่างของเทคโนโลยี เพื่อปราบปรามการลักลอบค้าสัตว์ป่า

© sutirta budiman, Unsplash

เทคโนโลยีเพื่อการตรวจสอบสินค้าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่องานของศุลกากรและหน่วยงานใช้บังคับกฎหมายอื่น ๆ ในการปราบปรามการลักลอบค้าสัตว์ป่า เนื่องจากมีสินค้าที่ขนส่งข้ามพรมแดนจำนวนมากและผู้กระทำผิดมีวิธีการซุกซ่อนสัตว์ป่าและสินค้าผิดกฎหมายอย่างแยบยล การเปิดตรวจโดยเจ้าหน้าที่เพียงอย่างเดียวจึงเป็นการควบคุมที่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ อย่างไรก็ตาม เทคโนโลยีในการตรวจสอบสินค้าส่วนใหญ่มีมูลค่าสูงและมีคุณสมบัติที่แตกต่างกัน WWF และ GOHA จึงได้สัมภาษณ์หน่วยงานศุลกากร หน่วยงานใช้บังคับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และภาควิชาการ ถึงคุณสมบัติของเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการเลือกใช้เพื่อตรวจสอบสินค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมาย โดยสามารถสรุปคุณสมบัติที่มีความสำคัญมากที่สุด 10 ประการ ดังนี้

- 1. ความสามารถในการทำงานร่วมกับเทคโนโลยีอื่นและการปรับตัว (Compatibility and adaptability)** คือ เทคโนโลยีที่ใช้ต้องสามารถทำงานร่วมกับเทคโนโลยีหรือระบบข้อมูลที่หน่วยงานใช้อยู่แล้วได้ดี และต้องสามารถปรับการใช้งานให้เข้ากับแนวทางและกฎหมายด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ใช้บังคับอยู่
- 2. การใช้งานที่หลากหลาย (Versatile)** อุปกรณ์หรือแนวทางที่ใช้ต้องสามารถใช้ตรวจสอบสินค้าผิดกฎหมายได้หลายประเภท หรือสามารถใช้ตรวจสอบสินค้าประเภทอื่นได้
- 3. มีความปลอดภัยและไม่ต้องเปิดตรวจสินค้า (Non-intrusive)** อุปกรณ์ไม่ควรใช้เทคนิคที่เป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตที่อาจถูกซุกซ่อนอยู่ ไม่ส่งผลกระทบต่อสินค้าที่มีความเปราะบาง และไม่สร้างอุปสรรคต่อการขนส่งสินค้าในห่วงโซ่อุปทาน
- 4. ความเป็นอัตโนมัติ (Automated)** การใช้เครื่องมือที่ไม่จำเป็นต้องพึ่งพาการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ หรือสามารถใช้ในการตรวจสอบได้จากการอ่านภาพและการวิเคราะห์ข้อมูลชนิดอื่น ๆ ได้อย่างอัตโนมัติ

นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการตรวจสอบสินค้า สัตว์ป่าผิดกฎหมาย

5. **มีประสิทธิภาพ (Efficient)** อุปกรณ์ต้องสามารถประมวลผลผลลัพธ์ได้อย่างรวดเร็ว หรือให้ผลลัพธ์ได้อย่างทันเหตุการณ์ (Real-time) เพื่อให้มีข้อมูลสำหรับการตัดสินใจรับมือต่อเหตุการณ์ได้อย่างทันท่วงที
6. **ใช้งบประมาณอย่างสมเหตุสมผล (Cost-effective)** เทคโนโลยีและอุปกรณ์ต่าง ๆ ควรต้องสามารถปรับใช้กับภารกิจด้านการป้องกันและปราบปรามลักษณะอื่น ๆ ได้ นอกจากนี้ ยังควรทำงานร่วมกับเทคโนโลยีที่มีอยู่แล้วเพื่อลดค่าใช้จ่ายในการติดตั้ง อีกทั้งมีค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ การซ่อมบำรุง และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการที่เหมาะสม
7. **มีความละเอียดอ่อน (Sensitive)** อุปกรณ์ควรมีความสามารถในการตรวจจับสัตว์ป่าขนาดเล็กไปจนถึงผลิตภัณฑ์จากสัตว์ป่าที่มีปริมาณเล็กน้อย เช่น สารพันธุกรรม (DNA) ได้
8. **มีความเฉพาะเจาะจง (Specific)** ในบางกรณี อุปกรณ์ที่ใช้ในการตรวจสอบควรมีความสามารถในการตรวจจับเฉพาะสัตว์ป่าบางสปีชีส์ที่มีความเสี่ยงเท่านั้น โดยไม่ตรวจจับสัตว์ในสปีชีส์ใกล้เคียงกันหรือมีความแตกต่างทางพันธุกรรมเล็กน้อย เพื่อความแม่นยำในการตรวจสอบและลดการแจ้งเตือนที่ผิดพลาด (False Notice)
9. **สามารถพกพาได้ (Portable)** อุปกรณ์ควรสามารถถูกพกพาไปยังสถานที่ห่างไกล และใช้งานได้ง่ายโดยไม่จำเป็นต้องใช้เทคนิคเฉพาะทาง
10. **ใช้งานได้ง่าย (Ease of Operation)** อุปกรณ์ควรมีขั้นตอนการใช้งานเรียบง่ายและไม่จำเป็นต้องพึ่งพาการฝึกอบรมและความชำนาญของเจ้าหน้าที่มากเกินไป

1. สุนัขดมกลิ่น (Detection Dog)

สุนัขมีความสามารถในการดมกลิ่นดีเยี่ยม หน่วยงานใช้บังคับกฎหมายหลายแห่งจึงมีการฝึกสุนัขให้สามารถตรวจจับกลิ่นของสินค้าผิดกฎหมายอย่างแพร่หลาย สุนัขดมกลิ่นที่ผ่านการฝึกฝนมาอย่างดีสามารถดมและแยกแยะกลิ่นแปลกปลอมของสินค้าต้องสงสัยได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ ถึงแม้ว่าหลายหน่วยงานให้ความสำคัญกับการฝึกสุนัขให้ตรวจจับกลิ่นของสารเสพติด บุหรี่ อาวุธ และเงินสด เป็นหลัก แต่ก็มีกรณีฝึกสุนัขสามารถตรวจจับกลิ่นของสัตว์ป่าและสินค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมาย เช่น งาช้าง นอแรด เกล็ดตัวนิ่ม ได้เช่นกัน

ข้อดี

- สามารถเคลื่อนย้ายสุนัขได้อย่างสะดวกรวดเร็ว เหมาะแก่การนำไปตรวจสอบในสถานที่ห่างไกล
- มีความแม่นยำ และสามารถตรวจจับกลิ่นแปลกปลอมได้ แม้จะมีที่มาของกลิ่นในปริมาณเพียงเล็กน้อย
- สามารถใช้สุนัขเพื่อตรวจสอบสินค้าในพื้นที่หรือคลังสินค้าขนาดใหญ่ได้
- ไม่จำเป็นต้องเปิดตรวจสินค้า
- สุนัขสามารถปฏิบัติงานได้เป็นระยะเวลานาน หากได้รับการดูแลและกระตุ้นอย่างเหมาะสม

- สามารถฝึกสุนัขให้สามารถตรวจจับกลิ่นได้หลายประเภท
- การฝึกฝนสุนัขถือเป็นกระบวนการที่ไม่ซับซ้อน หากได้รับการควบคุมและคำแนะนำที่ถูกต้อง
- สุนัขดมกลิ่นสามารถส่งเสริมภาพลักษณ์ขององค์กรได้

ข้อจำกัด

- ต้องใช้สุนัขสายพันธุ์ที่เหมาะสมในการฝึก (ซึ่งอาจต้องตั้งโครงการผสมพันธุ์สุนัขขึ้นเองด้วย หากมีความจำเป็น) และสุนัขต้องมีที่อยู่อาศัย การเลี้ยงดู การดูแลโดยสัตวแพทย์อย่างเหมาะสม ทำให้มีค่าใช้จ่ายในการเริ่มโครงการและการฝึกฝนสุนัขสูง
- การทำงานของสุนัขอาจถูกรบกวนโดยสภาพอากาศ และสิ่งแวดล้อม และสินค้าผิดกฎหมายบางชนิดเป็นอันตรายต่อสุนัข จึงมีความเสี่ยงที่สุนัขได้รับบาดเจ็บหรือเสื่อมความสามารถในการตรวจจับกลิ่นจากการปฏิบัติหน้าที่
- สำนักงานพิทักษ์เขตแดนออสเตรเลีย (Australian Border Force: ABF) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีโครงการผสมพันธุ์และฝึกฝนสุนัขดมกลิ่นของศุลกากรที่ใหญ่และครบวงจรที่สุด สนับสนุนให้มีการฝึกสุนัขด้วยตัวอย่างวัตถุผิดกฎหมายของจริง (True Material) แต่วัตถุของจริงส่วนใหญ่เป็นสินค้าอันตรายและผิดกฎหมาย จึงไม่สามารถนำมาใช้ฝึกสุนัขได้
- สุนัขสามารถถูกฝึกฝนให้ตรวจจับกลิ่นได้หลายประเภท แต่สุนัขต้องได้รับการฝึกฝนทบทวน (Maintenance Training) อย่างสม่ำเสมอเพื่อฝึกให้สุนัขยังคงตรวจจับกลิ่นได้อย่างแม่นยำ นอกจากนี้ ยังควรฝึกสุนัขให้ตรวจจับกลิ่นในบริบทที่แตกต่างกัน เช่น การตรวจจับกลิ่นเดิมในพื้นที่ใหม่และลักษณะการชุกชอนใหม่เป็นต้น การฝึกฝนเช่นนี้ถือเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและใช้เวลานาน

- การฝึกฝนสุนัขต้องดำเนินไปควบคู่กับการฝึกฝนผู้ดูแล ซึ่งผู้ดูแลต้องมีความสามารถในการตรวจสอบตัวอย่างสินค้าเพิ่มเติมด้วยเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อยืนยันผลการตรวจสอบของสุนัขด้วย
- ในปัจจุบัน วิธีการทางวิทยาศาสตร์ยังไม่สามารถระบุส่วนประกอบของสินค้าผิดกฎหมายบางชนิดที่สุนัขสามารถตรวจจับกลิ่นได้ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินคดี

กรณีศึกษาในสาธารณรัฐอินเดีย

เมื่อปี 2551 (2008) องค์กร TRAFFIC และ WWF ในสาธารณรัฐอินเดียได้ริเริ่มโครงการฝึกฝนสุนัขดมกลิ่นเพื่อการตรวจจับสินค้าลึกลับผิดกฎหมายโดยเฉพาะ ในชื่อโครงการ “TRAFFIC’s Super Sniffers” ซึ่งในปี 2565 (2022) โครงการนี้ได้ฝึกฝนสุนัขดมกลิ่นออกมาแล้ว 10 ชุด รวมเป็นสุนัขดมกลิ่น 88 ตัว ที่สามารถตรวจจับสินค้าลึกลับผิดกฎหมายได้ โดยสุนัขเหล่านี้ถูกนำไปประจำการในเขต 21 รัฐของอินเดีย โดยถูกฝึกให้ตรวจจับกลิ่นของผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย เช่น งาม้าง นกที่มีชีวิต เต่าดาวอินเดีย หนั่งของเสือและเสือดาว เกล็ดตัวนิ่ม กระดุกและส่วนอื่น ๆ ของสัตว์ ดีหมี และไม้จันทน์แดง ซึ่งสุนัขเหล่านี้มีส่วนช่วยเจ้าหน้าที่ในการตรวจยึดสินค้าผิดกฎหมายเหล่านี้มาแล้วมากกว่า 250 ครั้ง

2. เครื่องเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ (Computed Tomography Scanner)

เครื่องเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ (Computed Tomography Scanner: CT Scanner) ถูกใช้ในหลายท่าอากาศยานเพื่อคัดกรองสินค้า/วัตถุอันตรายในกระเป๋าสัมภาระของผู้โดยสาร เช่น อาวุธปืนและระเบิด CT Scanner สามารถให้ภาพที่มีความคมชัดสูงในหลายมุมของกระเป๋าสัมภาระ จึงเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ภาพและสามารถสร้างภาพสามมิติ (3D Image) เพื่อการวิเคราะห์แบบละเอียดได้ จึงทำให้เครื่องมือชนิดนี้สามารถใช้เพื่อตรวจสอบสินค้าผิดกฎหมายได้หลายประเภท รวมถึงสินค้าลึกลับผิดกฎหมาย

© Los Angeles Times

ข้อดี

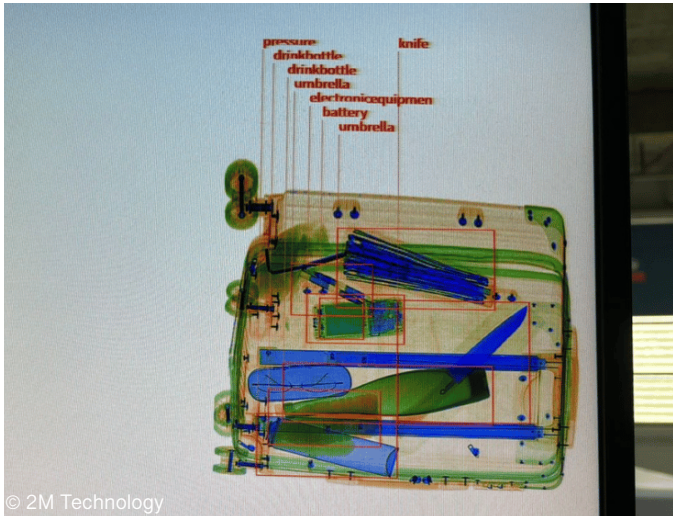
- การสร้างภาพที่คมชัดและเห็นได้หลายมุมมากกว่าเครื่องเอกซเรย์แบบดั้งเดิม โดยสามารถสร้างภาพสามมิติที่เห็นรายละเอียดได้จาก 360 องศา
- สามารถตรวจจับสินค้าผิดกฎหมายได้ แม้จะมีปริมาณน้อย
- ช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้โดยสาร เนื่องจากไม่จำเป็นต้องเปิดกระเป๋าสัมภาระเพื่อแยกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์หรือของเหลวออกจากกระเป๋า
- สามารถนำไปต่อยอดกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) และอัลกอริทึม (Algorithm)¹ เพื่อการทำงานและวิเคราะห์ภาพแบบอัตโนมัติ
- มีตัวเลือกผู้ผลิตและผู้ให้บริการติดตั้งหลายแห่ง จึงทำให้สามารถหาอุปกรณ์ที่เหมาะสมต่อความต้องการและงบประมาณได้
- ช่วยให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบกระเป๋าสัมภาระในเวลาน้อยกว่า 30 วินาที
- เป็นอุปกรณ์ที่ใช้งานง่าย

ข้อจำกัด

- อุปกรณ์มีมูลค่าสูงและใช้พลังงานไฟฟ้ามาก
- ยังต้องอาศัยเจ้าหน้าที่ในการอ่านภาพเอกซเรย์ ซึ่งทำให้เสี่ยงต่อความผิดพลาดของมนุษย์ (Human Error)
- อัลกอริทึมของอุปกรณ์ควรได้รับการพัฒนาให้ได้มาตรฐานก่อนที่จะนำไปใช้อ่านภาพเอกซเรย์ในสถานการณ์จริง
- จำเป็นต้องมีฐานข้อมูลภาพเอกซเรย์ของสินค้าลึกลับผิดกฎหมายที่เพียงพอต่อการพัฒนาอุปกรณ์ให้สามารถอ่านภาพแบบอัตโนมัติ
- อัลกอริทึมเพื่อการอ่านภาพเอกซเรย์แบบอัตโนมัติยังต้องได้รับการศึกษาเพิ่มเติมและปรับปรุงอีกมาก
- เจ้าหน้าที่ต้องรับการฝึกอบรมในการอ่านภาพเอกซเรย์อย่างสม่ำเสมอ

¹ ชุดคำสั่งหรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อจัดการและวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ในขณะที่ปัญญาประดิษฐ์ (AI) คือ ชุดของอัลกอริทึมหลายชนิดที่ได้รับการพัฒนาจนสามารถตอบสนองต่อข้อมูลในขั้นที่สูงขึ้น

3. การใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อส่งเสริมการทำงานของเครื่องเอกซเรย์คอมพิวเตอร์

ปัญญาประดิษฐ์ (AI) มีความสำคัญต่อการพัฒนาอุปกรณ์/เครื่องมือสำหรับตรวจสอบสินค้า ซึ่งในปัจจุบันองค์กร United for Wildlife ได้พัฒนาชุดข้อมูลคำสั่งหรือ อัลกอริทึมของ AI เพื่อการตรวจสอบสินค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมาย 2 อัลกอริทึม คือ

1. อัลกอริทึมของ Project Vikela ที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อวิเคราะห์ภาพการชุกช่อนและลักลอบขนส่งนอแรด และตรวจจับสินค้าจากสัตว์ป่าประเภทอื่น ๆ โดยไม่ส่งผลกระทบต่อระบบความปลอดภัยของท่าอากาศยาน และ
2. อัลกอริทึมของ Project SEEKER ที่พัฒนาร่วมกับบริษัท Microsoft เพื่อระบุชนิดสินค้าจากสัตว์ป่าที่ชุกช่อนในกระเป๋าสัมภาระ ด้วยการอ่านภาพสามมิติจากเครื่อง CT Scanner โดยสามารถระบุชนิดสินค้าได้แม้จะมีสินค้าที่ชุกช่อนอยู่ในปริมาณน้อย

นอกจากนี้ บริษัท Rapiscan System ยังอยู่ในระหว่างการพัฒนาอัลกอริทึมที่สามารถอ่านภาพจากเครื่อง CT Scanner ได้แบบ Real-Time ควบคู่ไปกับการพัฒนาฐานข้อมูลของตัวอย่างสัตว์น้ำ สัตว์ปีก และสัตว์เลื้อยคลาน เพื่อให้อัลกอริทึมสามารถจับคู่ภาพเอกซเรย์ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันได้ ในปัจจุบัน ระบบนี้ถูกใช้เพื่อการตรวจจับภาพวัตถุระเบิดเป็นหลัก แต่ได้รับการพัฒนาให้ใช้ในงานด้านความมั่นคงทางชีวภาพมากขึ้น เช่น การตรวจสอบผักและผลไม้ การตรวจสอบสินค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมาย

ข้อดี

- การทำงานมีความแม่นยำสูง
- ไม่มีความจำเป็นต้องติดตั้งอุปกรณ์ใหม่ เนื่องจากการพัฒนาการทำงานของอุปกรณ์ที่ใช้งานในท่าอากาศยานและท่าเรืออยู่แล้ว
- สามารถฝึกฝนอัลกอริทึมให้ตรวจสอบสินค้าผิดกฎหมายชนิดอื่น ๆ นอกเหนือจากสัตว์ป่า
- เป็นเทคโนโลยีใหม่ที่ยังมีโอกาสในการพัฒนาได้อีกหลายระดับ
- ส่งเสริมโอกาสการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาการลักลอบค้าสัตว์ป่า
- ระบบอัลกอริทึมบางชนิดมีลักษณะเป็นเทคโนโลยีโครงสร้างเปิด (Open Architecture) ที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย
- เป็นระบบที่ไม่รบกวนกระบวนการคัดกรองความปลอดภัยของท่าอากาศยาน
- ส่งเสริมการทำงานของเจ้าหน้าที่ โดยเจ้าหน้าที่ต้องผ่านการฝึกอบรมเบื้องต้นเท่านั้น

ข้อจำกัด

- มีความเป็นไปได้ที่ระบบจะรายงานผลการตรวจสอบที่เป็นเท็จ (False Positive)
- จำเป็นต้องมีการติดตั้งระบบเอกซเรย์สามมิติไว้ก่อนแล้ว ซึ่งยังคงเป็นเทคโนโลยีที่มีค่าใช้จ่ายสูง
- ยังไม่สามารถตรวจจับภาพวัตถุที่ทำมาจากพืชได้ (Plant-based Material)
- ยังไม่สามารถใช้ร่วมกับระบบเอกซเรย์ตู้คอนเทนเนอร์ แต่อยู่ในระหว่างการทดลองและพัฒนา
- ยังจำเป็นต้องมีการศึกษาและวิจัยเพิ่มเติม
- ต้องมีฐานข้อมูลตัวอย่างสินค้าที่เพียงพอต่อการพัฒนาการทำงานของอัลกอริทึม

ตัวอย่างการศึกษาและพัฒนาในเครือรัฐออสเตรเลีย

ในเครือรัฐออสเตรเลีย มีการศึกษาและพัฒนาระบบ Rapiscan Real Time Tomography เพื่อการฝึกฝนให้อัลกอริทึมสามารถแยกและระบุชนิดของสัตว์ป่าที่ซุกซ่อนอยู่ในกระเป๋าสัมภาระได้แบบ Real-time โดยในขั้นการทดสอบอุปกรณ์และอัลกอริทึมสามารถตรวจจับจิ้งเหลนหลังงู (*Tiliqua rugosa*) ที่ถูกซุกซ่อนอยู่ในกระเป๋าสัมภาระได้สำเร็จ

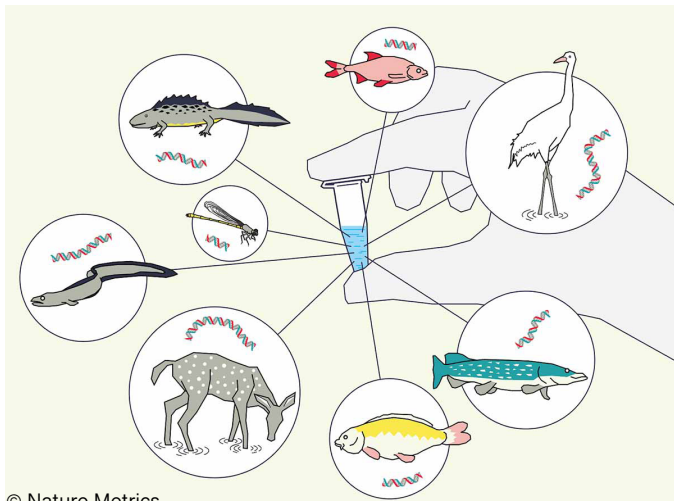
© Rapiscan, Pirotta et al.

เครื่องเอกซเรย์ Rapiscan ที่พัฒนาด้วย AI จนสามารถตรวจจับจิ้งเหลนหลังงูได้

4. การวิเคราะห์สารพันธุกรรมจากสิ่งแวดล้อม (Environmental DNA: eDNA)

สารพันธุกรรมจากสิ่งแวดล้อม (Environmental DNA: eDNA) คือ ชิ้นส่วน DNA สายสั้น ๆ ที่สิ่งมีชีวิตปลดปล่อยออกมาสู่สิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นดิน น้ำ หรืออากาศ โดยส่วนใหญ่เป็น DNA ที่มาจากของเสียของสิ่งมีชีวิต เส้นขน เซลล์ผิวหนัง เกล็ด และอื่น ๆ โดย DNA เหล่านี้สามารถใช้ในการสำรวจร่องรอยสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม

© Nature Metrics

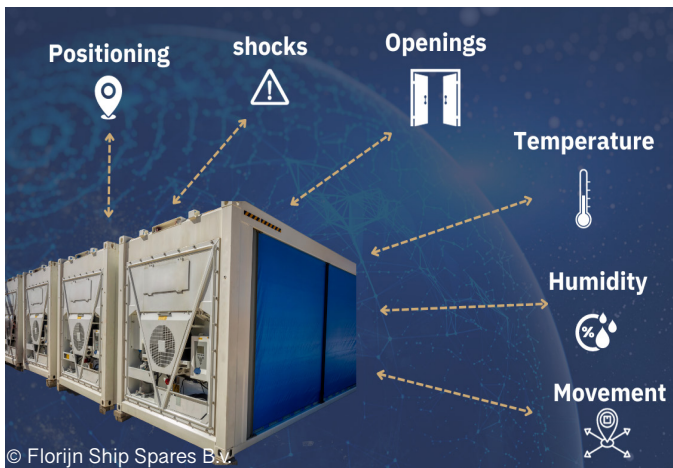
ทั้งนี้ เริ่มมีการใช้ eDNA ในการตรวจสอบการลักลอบค้าสัตว์ป่า เช่น การตรวจหาร่องรอยของแมลงศัตรูพืชที่แฝงมากับตู้คอนเทนเนอร์ ซึ่งนักวิจัยในออสเตรเลียได้พัฒนาเครื่องมือวิเคราะห์ eDNA แบบพกพา ที่สามารถใช้ตรวจสอบฝุ่นที่ดูดมาจากตู้คอนเทนเนอร์ และประสบความสำเร็จในการตรวจพบด้วงตู้ (Khapra Beetle) ซึ่งเป็นแมลงศัตรูพืชที่มีขนาดเล็กมากแต่สามารถสร้างความเสียหายทางการเกษตรได้ในวงกว้าง ความสำเร็จครั้งนี้ส่งผลให้เริ่มมีการพัฒนาและทดลองใช้การวิเคราะห์ eDNA เพื่อหาร่องรอยของสัตว์ป่าผิดกฎหมายเพิ่มมากขึ้น

ข้อดี

- สามารถใช้ตรวจสอบตัวอย่างสารจากทั้งดิน น้ำ และอากาศ ซึ่งสามารถเก็บตัวอย่างสารได้ง่าย
- ผลการทดสอบมีความเที่ยงตรง
- สามารถใช้เพื่อตรวจจับและระบุปีชีส์เฉพาะ
- เหมาะต่อการใช้ตรวจหาสิ่งมีชีวิตที่มีขนาดเล็กและยากที่จะสังเกตเห็นด้วยตาเปล่า เช่น แมลงศัตรูพืช
- เป็นเทคโนโลยีที่เริ่มมีการซื้อขายและแลกเปลี่ยนกันอย่างแพร่หลาย

ข้อจำกัด

- จำเป็นต้องมีการควบคุมมาตรฐานการทดสอบและเก็บตัวอย่างสาร
- สามารถใช้เพื่อตรวจหาสิ่งมีชีวิตที่ทิ้งร่องรอย DNA ไว้เท่านั้น ไม่สามารถใช้เพื่อหาสินค้าที่ผ่านการแปรรูปแล้วได้
- การเข้าเก็บตัวอย่างสารจำเป็นต้องมีการเปิดตรวจสอบสัมภาระและตู้คอนเทนเนอร์โดยละเอียด
- สามารถแสดงผลการทดสอบที่เป็นเท็จ
- ต้องใช้ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์และเจ้าหน้าที่ที่มีทักษะเฉพาะทางในการวิเคราะห์สารพันธุกรรม
- ในปัจจุบัน ต้องใช้เวลาประมาณ 1 สัปดาห์จึงจะได้ผลการทดสอบ
- จำเป็นต้องมีการศึกษาและทดลองเพิ่มเติม โดยเฉพาะการทดลองในสถานที่และสถานการณ์จริง

5. ตู้คอนเทนเนอร์อัจฉริยะ (Smart Container)

ตู้คอนเทนเนอร์อัจฉริยะ (Smart Container) คือ ตู้คอนเทนเนอร์ที่มีอุปกรณ์เซ็นเซอร์หรืออุปกรณ์สื่อสาร เพื่อให้มีการติดตามสินค้าและสถานะของตู้คอนเทนเนอร์ได้แบบ Real-Time อุปกรณ์นี้สามารถใช้แจ้งเตือนเหตุต้องสงสัยของตู้คอนเทนเนอร์ เช่น การทำงานหรือการเปิดฝักตู้คอนเทนเนอร์โดยไม่ได้รับอนุญาต น้ำหนักของตู้คอนเทนเนอร์ที่เปลี่ยนไป ซึ่งสามารถระบุถึงการลักลอบขนส่งสินค้าผิดกฎหมายได้หลายประเภท นอกจากนี้ ยังมีคุณสมบัติในการระบุตำแหน่ง การวัดอุณหภูมิและความชื้นภายในตู้ การรายงานการหยุดเคลื่อนที่กะทันหัน การสั่นสะเทือนและการเอียงของตู้ที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสินค้า

เทคโนโลยีนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพและความปลอดภัยของการขนส่งด้วยตู้คอนเทนเนอร์ และลดค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้นจากความเสียหายของสินค้าและการสูญหายของตู้คอนเทนเนอร์ โดยมีบริษัทผู้ให้บริการโลจิสติกส์ชั้นนำ อาทิ MAERSK MSC และ CMA CGM ให้บริการตู้คอนเทนเนอร์อัจฉริยะ ทั้งนี้ คุณสมบัติดังกล่าวก็สามารถนำมาใช้เพื่อส่งเสริมการตรวจสอบสินค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายได้เช่นกัน โดยสามารถใช้เป็นข้อมูลเพื่อประกอบการประเมินความเสี่ยง

ข้อดี

- ช่วยให้เจ้าหน้าที่ได้รับข้อมูลอย่างทันเหตุการณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ความเสี่ยงของตู้คอนเทนเนอร์ประกอบข้อมูลอื่น ๆ
- ส่งเสริมประสิทธิภาพในการควบคุมระหว่างการเดินทางและถ่ายลำ
- มีการพัฒนาคุณสมบัติและความสามารถของเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง
- เป็นระบบปฏิบัติการอัตโนมัติที่ใช้พลังงานแบตเตอรี่ที่มีอายุการใช้งานนาน 5-8 ปี

นอกจากนี้ Europol Innovation Lab ได้สร้างฐานข้อมูลเครื่องมือของ Europol (Europol Tool Repository: ETR) เพื่ออำนวยความสะดวกในการแบ่งปันข้อมูลและลดการปฏิบัติงานซ้ำซ้อนของประเทศสมาชิกแพลตฟอร์มนี้เอื้อให้หน่วยงานใช้บังคับกฎหมายสามารถแบ่งปันและเข้าถึงซอฟต์แวร์ที่ถูกพัฒนาโดยหน่วยงานต่าง ๆ ได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ในปัจจุบัน ฐานข้อมูลนี้มีเครื่องมือนวัตกรรม 22 ชนิด ซึ่งถูกใช้สนับสนุนปฏิบัติการที่ประสบความสำเร็จหลายปฏิบัติการ อันนำไปสู่การจับกุมเครือข่ายอาชญากรและการช่วยเหลือเหยื่อการค้ำมนุษย์ในหลายกรณี

อ้างอิง

WWF and GOHA. "Preventing and Detecting Wildlife Trafficking on Maritime, Aerial and Postal/Courier Transport Chains: An Analysis of Innovative Solutions with the Potential to Support Law Enforcement and Compliance Efforts."
[https://cdn.prod.website-files.com/61e6902f6bfd78f1ce2c2d2f/64ccf33fa43cf00fd4445b23_WWF%20\(2023\)%20PREVENTING%20AND%20DETECTING%20WILDLIFE%20TRAFFICKING%20ON%20TRANSPORT%20CHAINS_HD.pdf](https://cdn.prod.website-files.com/61e6902f6bfd78f1ce2c2d2f/64ccf33fa43cf00fd4445b23_WWF%20(2023)%20PREVENTING%20AND%20DETECTING%20WILDLIFE%20TRAFFICKING%20ON%20TRANSPORT%20CHAINS_HD.pdf). Accessed 15 November 2024.

© Wynand Uys, Unsplash

ระบบข้อมูลและแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการลักลอบค้าสัตว์ป่า

การแบ่งปันข้อมูล (Information Sharing) มีความสำคัญต่อการป้องกันและปราบปรามการลักลอบค้าสัตว์ป่า เนื่องด้วยการค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายมักเกิดขึ้นในระดับระหว่างประเทศและเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับที่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบแตกต่างกัน การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนข้อมูลจะมีส่วนช่วยในการยกระดับประสิทธิภาพของภารกิจนี้ในภาพรวม

ความสำคัญของเครื่องมือแบ่งปันข้อมูลต่อการป้องกันและปราบปรามการลักลอบค้าสัตว์ป่า มีดังนี้

- ส่งเสริมการแจ้งเตือนและการตอบสนองอย่างทันเหตุการณ์:** การลักลอบค้าสัตว์ป่า มีความซับซ้อนและเครือข่ายอาชญากรรมข้ามชาติสามารถเปลี่ยนแปลงวิธีดำเนินการอยู่เสมอ ระบบการแบ่งปันข้อมูลจึงจำเป็นต่อการแจ้งเตือนข้อมูลและการตอบสนองอย่างทันเหตุการณ์ของเจ้าหน้าที่
- ส่งเสริมการใช้บังคับกฎหมาย:** การแบ่งปันข้อมูลช่วยให้หน่วยงานใช้บังคับกฎหมายระบุตัวบุคคลและแนวโน้มของรูปแบบการกระทำความผิดได้อย่างครอบคลุมมากขึ้น จึงสามารถส่งเสริมประสิทธิภาพในการสอบสวนและสกัดกั้นสินค้าผิดกฎหมายได้
- ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน:** การแบ่งปันข้อมูลระหว่างหน่วยงานในประเทศและในระดับระหว่างประเทศ ช่วยให้แต่ละหน่วยงานสามารถแลกเปลี่ยนข่าวกรองและความเชี่ยวชาญแก่หน่วยงานอื่นเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปราม
- ส่งเสริมการติดตามและประเมินผล:** การแลกเปลี่ยนข้อมูลช่วยให้เกิดการประเมินผลในภาพรวมและการชี้ข้อบกพร่องหรือข้อด้อยของระบบ/ยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามการลักลอบค้าสัตว์ป่า รวมไปถึงการประเมินผลลัพธ์การตรวจยึดและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในระยะยาว

ในปัจจุบัน หน่วยงานใช้บังคับกฎหมายและภาคส่วนต่าง ๆ ได้พัฒนาระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลและแอปพลิเคชันเพื่อการแบ่งปันข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการลักลอบค้าสัตว์ป่า อย่างแพร่หลาย โดยมีตัวอย่างที่น่าสนใจ ดังนี้

1. ระบบแลกเปลี่ยนข้อมูล

1.1 ระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลการค้าสัตว์ป่า (Trade in Wildlife Information Exchange: TWIX)

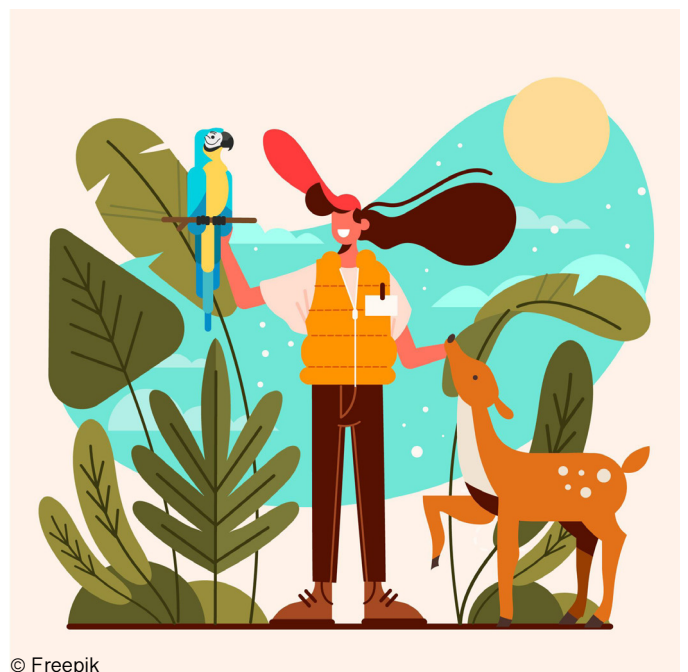
ระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลการค้าสัตว์ป่า (Trade in Wildlife Information Exchange: TWIX) คือ ระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลการตรวจยึดสัตว์ป่าผิดกฎหมายระหว่างหน่วยงานใช้บังคับกฎหมายของ EU และประเทศในภูมิภาคแอฟริกากลาง ภูมิภาคแอฟริกาใต้และภูมิภาคแอฟริกาตะวันออก (กำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนาไปยังภูมิภาคแอฟริกาตะวันตก) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการใช้บังคับกฎหมายระหว่างสองภูมิภาคที่มีการลักลอบค้าสัตว์ป่าระหว่างกันบ่อยครั้ง

แพลตฟอร์มการแลกเปลี่ยนข้อมูลของระบบนี้ประกอบไปด้วย 2 องค์ประกอบ คือ 1. ข้อมูลสถิติการตรวจยึด และ 2. ข้อมูลรายการสินค้าเสี่ยง โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถสื่อสารเพื่อขอความช่วยเหลือและแจ้งเตือนหน่วยงานอื่น ๆ ได้ หากพบความผิดปกติในรายการสินค้า นอกจากนี้ เว็บไซต์ของระบบ TWIX ยังมีการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ อาทิ แนวทางการระบุสินค้า เอกสารประกอบการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง และรายชื่อศูนย์พักพิงสัตว์ป่าเพื่อการเก็บรักษาสัตว์ป่าที่ตรวจยึดมาได้ ในปัจจุบัน ระบบ TWIX ได้มีส่วนสำคัญในการตรวจยึดและสกัดกั้นการลักลอบค้าสัตว์ป่าหลายกรณี และกำลังมีการพัฒนาแอปพลิเคชันของระบบ TWIX เพื่อให้เข้าถึงข้อมูลผ่านโทรศัพท์มือถือได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

1.2 ระบบแจ้งเตือนและติดตามสินค้า (Cargo Incident Notification System: CINS)

ระบบการแจ้งเตือนและติดตามสินค้า (Cargo Incident Notification System: CINS) คือ ระบบที่ใช้ติดตามและบริหารจัดการสินค้าที่ขนส่งทางทะเล ถูกออกแบบมาให้ผู้ให้บริการขนส่งทางทะเลแบ่งปันข้อมูลของสินค้าและการขนส่งผ่านเครือข่าย CINSNET เพื่อรักษาความปลอดภัยของการขนส่ง ระบบ CINS เป็นการแบ่งปันข้อมูลจากเทคโนโลยีติดตามสินค้า เช่น แท็กสำหรับระบุเอกลักษณ์ด้วยคลื่นวิทยุ (Radio Frequency Identification: RFID) และการติดตามด้วยระบบกำหนดตำแหน่งบนโลก (Global Positioning System: GPS) เพื่อให้ทราบถึงสถานที่และสถานะของสินค้าตลอดการขนส่ง

ระบบ CINS ถูกใช้ติดตามสินค้าที่มีความเปราะบางและมีความเสี่ยงต่อการกระทำผิดกฎหมาย รวมไปถึงการติดตามสินค้าที่ถูกขนส่งในเส้นทางที่มีความเสี่ยง เพื่อควบคุมมิให้เกิดการสับเปลี่ยนตู้คอนเทนเนอร์ รวมไปถึงการใช้ตู้คอนเทนเนอร์ในการลักลอบขนส่งสินค้าผิดกฎหมายประเภทต่าง ๆ ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้กับข้อมูลความเสี่ยงของการลักลอบค้าสัตว์ป่าได้

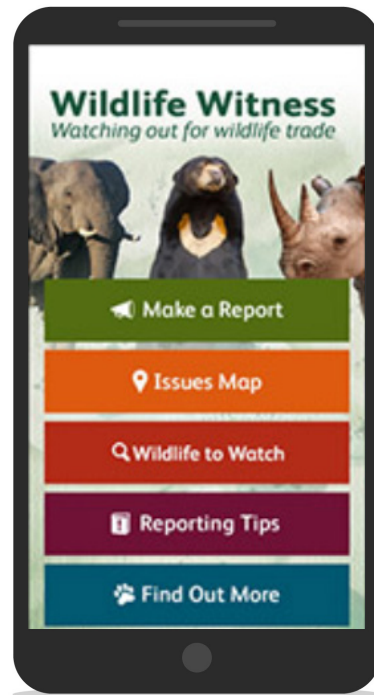
© Freepik

2. แอปพลิเคชัน

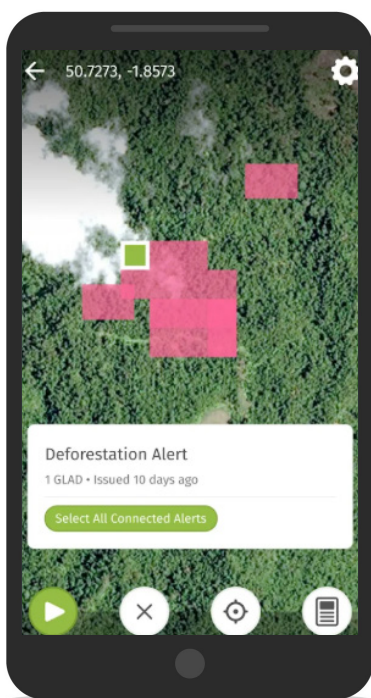
แอปพลิเคชันในโทรศัพท์มือถือถือเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงข้อมูล รับ-ส่งข้อมูล และได้รับการแจ้งเตือนได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งมีหลายแอปพลิเคชันที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อให้บุคคลทั่วไปสามารถรายงานเหตุการณ์ต้องสงสัยต่อการลักลอบค้าสัตว์ป่า เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการตรวจค้น ตรวจสอบและสกัดกั้นกิจกรรมนั้นได้อย่างทันท่วงที และเพื่อเป็นแหล่งข้อมูลส่งเสริมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ อย่างไรก็ตาม แอปพลิเคชันเหล่านี้กลับไม่ได้รับความสนใจ หรือไม่ได้รับความตระหนักรู้จากหน่วยงานและสาธารณชนมากนักถึงแม้ว่าจะเป็นแอปพลิเคชันที่ใช้งานได้ฟรี ด้วยเหตุนี้ ภาครัฐและหน่วยงานไม่แสวงผลกำไรจึงควรร่วมให้การสนับสนุนและสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับแอปพลิเคชันเหล่านี้มากขึ้น โดยมีตัวอย่างแอปพลิเคชันที่น่าสนใจดังนี้

2.1 แอปพลิเคชัน Wildlife Witness

แอปพลิเคชัน Wildlife Witness พัฒนาโดยองค์กร Taronga Conservation Society Australia และองค์กร TRAFFIC เพื่อช่วยลดการลักลอบค้าสัตว์ป่า เปิดใช้งานมาตั้งแต่ปี 2557 (2014) และเป็นที่ยอมรับในหมู่นักท่องเที่ยวในภูมิภาคออสเตรเลียและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผู้ใช้งานสามารถแจ้งเหตุการณ์ต้องสงสัยต่อการลักลอบค้าสัตว์ป่าด้วยการถ่ายภาพ ส่งข้อมูลสถานที่ และข้อมูลอื่น ๆ ให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้โดยตรง นอกจากนี้ แอปพลิเคชันยังมีข้อมูลของการลักลอบค้าสัตว์ป่า วิธีการระบุสปีชีส์ และข้อมูลทางกฎหมายสำหรับการดำเนินคดีจากธรรมชาติอย่างถูกกฎหมายเพื่อให้ความรู้แก่สาธารณชนด้วย

©TRAFFIC

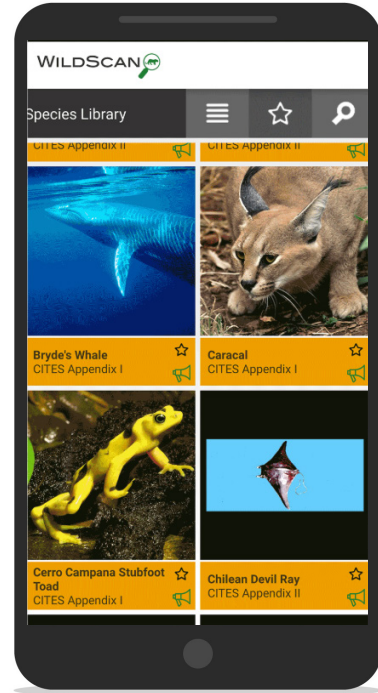
© Global Forest Watch

2.2 แอปพลิเคชัน Forest Watcher

แอปพลิเคชัน Forest Watcher พัฒนาโดยสถาบัน World Resources Institute ซึ่งเป็นองค์กรวิจัยที่ไม่แสวงผลกำไรด้านทรัพยากรโลก มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ผู้ใช้งานและติดตามกิจกรรมต้องสงสัยต่อการตัดไม้ทำลายป่าและการค้าพันธุ์ไม้หายากผิดกฎหมาย ซึ่งข้อมูลที่ผู้ใช้งานจะเชื่อมโยงเข้ากับฐานข้อมูลและระบบแสดงผล Global Forest Watch ซึ่งจะส่งข้อมูลการติดตามการตัดไม้ทำลายป่าในพื้นที่เสี่ยงและแจ้งเตือนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั่วโลก

2.3 แอปพลิเคชัน WildScan

แอปพลิเคชัน WildScan พัฒนาขึ้นมาจากความร่วมมือขององค์กรเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกา (United States Agency for International Development: USAID) องค์กร Born Free USA และองค์กร Freeland เพื่อช่วยให้เจ้าหน้าที่ใช้บังคับกฎหมายบริเวณพรมแดน อาทิจากพนักงานศุลกากร เจ้าหน้าที่ลาดตระเวน และหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีส่วนในการสกัดกั้นการค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายในภูมิภาคแอฟริกาตะวันตก สามารถระบุชนิดพันธุ์สัตว์ป่าได้อย่างถูกต้อง โดยมีข้อมูลของสัตว์ป่าคุ้มครองหลายสปีชีส์พร้อมรูปภาพความละเอียดสูง ลักษณะโดดเด่นเพื่อการระบุชนิดสายพันธุ์ สถานะทางกฎหมาย ชื่อทางการค้า และข้อกำหนดสำหรับการค้าสัตว์ป่าเหล่านี้ ทั้งยังมีระบบการแจ้งเตือนและการรายงานข้อมูลสถานการณ์ต้องสงสัยด้วยเช่นกัน

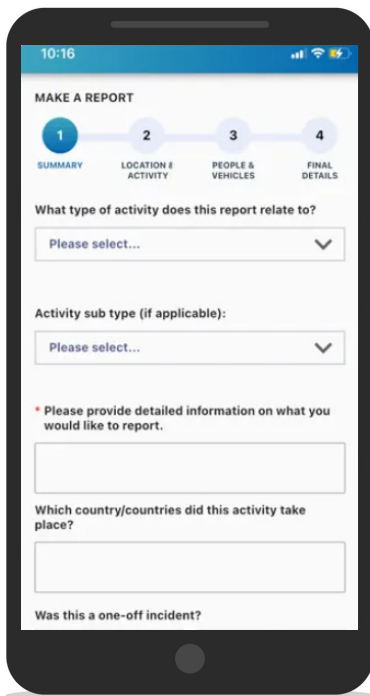

©Born Free USA

4. แอปพลิเคชัน Wildlife Reporting

แอปพลิเคชัน Wildlife Reporting พัฒนาขึ้นมาจากความร่วมมือของสมาคมขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศ (International Air Transport Association: IATA) องค์กร Crime Stoppers International (CSI) โครงการลดโอกาสการลักลอบขนส่งสัตว์ใกล้สูญพันธุ์ (Reducing Opportunities for Unlawful Transport of Endangered Species: ROUTES) ของ USAIDS และองค์กรไม่แสวงผลกำไรอื่น ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเครื่องมือให้แก่เจ้าหน้าที่ใช้บังคับกฎหมายในภาคการขนส่งทางอากาศรับมือกับปัญหาการลักลอบค้าสัตว์ป่าแบบ Real-Time

เจ้าหน้าที่สามารถใช้แอปพลิเคชันนี้ในการรายงานผู้โดยสาร กระเป๋าสัมภาระ และตู้คอนเทนเนอร์ต้องสงสัยได้โดยตรงโดยไม่ต้องผ่านการรับรองของผู้บังคับบัญชาที่อาจมีส่วนรู้เห็นในกิจกรรมผิดกฎหมายนั้น โดยข้อมูลที่มีรายงานจะถูกส่งเข้าไปยังฐานข้อมูลขององค์กร CSI เพื่อรับการตรวจสอบความน่าเชื่อถือก่อนที่จะส่งไปให้เจ้าหน้าที่ใช้บังคับกฎหมายที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

© Crime Stopper International

อ้างอิง

WWF and GOHA. "Preventing and Detecting Wildlife Trafficking on Maritime, Aerial and Postal/Courier Transport Chains: An Analysis of Innovative Solutions with the Potential to Support Law Enforcement and Compliance Efforts." [https://cdn.prod.website-files.com/61e6902f6bfd78f1ce2c2d2f/64ccf33fa43cf00fd4445b23_WWF%20\(2023\)%20PREVENTING%20AND%20DETECTING%20WILDLIFE%20TRAFFICKING%20ON%20TRANSPORT%20CHAINS_HD.pdf](https://cdn.prod.website-files.com/61e6902f6bfd78f1ce2c2d2f/64ccf33fa43cf00fd4445b23_WWF%20(2023)%20PREVENTING%20AND%20DETECTING%20WILDLIFE%20TRAFFICKING%20ON%20TRANSPORT%20CHAINS_HD.pdf). Accessed 15 November 2024.

คำแนะนำสำหรับบุคลากร และหน่วยงานใช้บังคับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาในงานวิจัย บทความทางวิชาการ กรณีศึกษา และการสัมภาษณ์กับภาคส่วนต่าง ๆ สามารถสรุปคำแนะนำเพื่อการป้องกันและปราบปรามการลักลอบค้าสัตว์ป่า สำหรับหน่วยงานรักษาความปลอดภัยบริเวณพรมแดน รวมไปถึงหน่วยงาน ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งสินค้าทางทะเล ทางอากาศ และทางไปรษณีย์ดังต่อไปนี้

1. ไม่มีแนวทางแก้ปัญหาที่เป็นสากล

บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เครื่องมือและเทคนิคต่าง ๆ ที่ได้นำเสนอไปข้างต้น แต่ต้องนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ต่าง ๆ เนื่องจากลักษณะของปัญหามีความแตกต่างกัน จึงไม่มียุทธศาสตร์หรือเครื่องมือใดที่สามารถแก้ปัญหาให้มีประสิทธิภาพอย่างเป็นสากล ทั้งนี้ การใช้กรอบการวิเคราะห์ความเสี่ยงควบคู่กับการใช้เครื่องมือตรวจสอบ 1 ถึง 2 ชนิด เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาค้นพื้นฐานที่ประสบความสำเร็จมากที่สุด โดยภาครัฐและเอกชนควรร่วมมือกันตั้งคณะทำงานเพื่อป้องกันการลักลอบค้าสัตว์ป่า (Illegal Wildlife Trade Taskforce) และต้องกำหนดยุทธศาสตร์และติดตามผลการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด

2. ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วนในการไขแก้ปัญหา

เครือข่ายการลักลอบค้าสัตว์ป่า มักเป็นเครือข่ายขนาดใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายอาชญากรในหลายประเทศ หน่วยงานใช้บังคับกฎหมายจึงต้องร่วมมือกันในระดับระหว่างประเทศทั้งในด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวกรอง การแลกเปลี่ยนความรู้ ผลการวิจัย และแนวปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จ เพื่อช่วยเสริมประสิทธิภาพของการป้องกันและปราบปราม โดยสามารถใช้เครือข่ายการแบ่งปันข้อมูลที่เปิดให้ใช้งานอยู่แล้ว เช่น เครือข่ายการใช้บังคับกฎหมายสัตว์ป่า (Wildlife Enforcement Networks: WEN) และเครือข่ายคณะทำงานด้านการขนส่ง (Transport Taskforce) ขององค์กร United for Wildlife นอกจากนี้ ยังสามารถศึกษาประสบการณ์และแนวปฏิบัติของการต่อต้านการก่อการร้ายและการค้าสารเสพติด เพื่อพัฒนาแนวทางความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพ

3. ควรใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีเพื่อการตรวจจับควบคุมคู่กับการวิเคราะห์ความเสี่ยง

ศุลกากรจำเป็นต้องตรวจสอบสินค้าในระยะเวลาที่จำกัดและต้องอำนวยความสะดวกให้การขนส่งราบรื่น จึงทำให้ไม่สามารถตรวจสอบสินค้าทั้งหมดได้ ดังนั้น เจ้าหน้าที่จึงต้องใช้การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการเลือกเฉพาะสินค้าที่มีความเสี่ยงสูงมารับการตรวจสอบโดยเครื่องมือต่าง ๆ ซึ่งในปัจจุบัน เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์และอัลกอริทึมมีส่วนช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลสินค้าเพื่อยกระดับการวิเคราะห์ความเสี่ยง นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ยังต้องมีความสามารถในการสังเกตรูปแบบพฤติกรรมต้องสงสัยเพื่อช่วยให้การตรวจสอบมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

© Macrovector, Freepik

4. ควรให้การสนับสนุน การวิจัยทางวิทยาศาสตร์ และโครงการนำร่อง เพื่อการพัฒนาเครื่องมือตรวจสอบ

การวิจัยทางวิทยาศาสตร์เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการป้องกันและปราบปรามการลักลอบค้าสัตว์ป่า ซึ่งจำเป็นต้องใช้งบประมาณและความรู้เฉพาะทางในการส่งเสริมกิจกรรมเหล่านี้ หน่วยงานรัฐ ภาควิชาการ และองค์กรไม่แสวงผลกำไรจึงควรให้ความสำคัญกับการวิจัยและนำผลผลิตของการวิจัยมาปรับใช้กับองค์กร พร้อมทั้งดำเนินโครงการนำร่องเพื่อทดลองและปรับปรุงการทำงานของเครื่องมือต่าง ๆ ในสถานการณ์จริง

© Andy Holmes, Unsplash

Freepik

5. ควรมีระบบการหาเงินทุนสนับสนุน อย่างยั่งยืน

กิจกรรมและหน่วยงานที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการต่อต้านการลักลอบค้าสัตว์ป่า ส่วนใหญ่ยังอยู่ในสถานะขาดแคลนงบประมาณและการสนับสนุน ยุทธศาสตร์ในการดำเนินภารกิจนี้จึงต้องมีการกำหนดแนวทางหาเงินทุนสนับสนุนจากผู้บริจาคและภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้โครงการที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการไปได้อย่างยั่งยืน

6. ควรสร้างเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และเพิ่มโอกาสความร่วมมือ

ผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ทั้งนักวิชาการ ผู้ใช้บังคับกฎหมาย นักอนุรักษ์ นักพัฒนาซอฟต์แวร์ และวิศวกร ล้วนมีความสำคัญต่อการพัฒนาเครื่องมือเพื่อป้องกันและปราบปรามการลักลอบค้าสัตว์ป่า จึงควรมีการจัดแพลตฟอร์มเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และจุดประกายนวัตกรรม จากความรู้ ความเชี่ยวชาญจากทุกภาคส่วน ในปัจจุบันมีเครือข่าย Wildlabs ซึ่งรวบรวมผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสำหรับการอนุรักษ์ธรรมชาติมากกว่า 6,000 คน ใน 120 ประเทศ ให้แลกเปลี่ยนข้อมูลและสร้างเครือข่ายความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรม

ข้อสรุป

การลักลอบค้าสัตว์ป่า เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างแพร่หลายและเป็นภัยคุกคามในทางสาธารณสุขและความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งผู้กระทำผิดมีเครือข่ายขนาดใหญ่ ข้ามพรมแดนและมีวิธีการหลบเลี่ยงการตรวจสอบของศุลกากรและเจ้าหน้าที่ใช้บังคับกฎหมายอื่น ๆ หลากรูปแบบ จึงจำเป็นต้องใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีประเภทต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการทำงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเทคโนโลยีตรวจสอบโดยไม่เปิดตรวจ (Non-Intrusive Inspection: NII) เพื่อการตรวจสอบสินค้าผิดกฎหมายทั่วไป และนำมาต่อยอดด้วยอัลกอริทึมที่พัฒนาเพื่อการตรวจจับสินค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายโดยเฉพาะ ร่วมกับการสนับสนุนของผู้เชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ทั้งนี้ ศุลกากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์แบบรอบด้านเพื่อการรับมือกับปัญหาการลักลอบค้าสัตว์ป่า ซึ่งต้องให้ความสำคัญกับทั้งการพัฒนาเครื่องมือตรวจสอบและการวิเคราะห์ความเสี่ยง โดยหน่วยงานต่าง ๆ ควรเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับบริบทของตน เนื่องจากเครื่องมือทุกชนิดมีทั้งข้อดีและข้อจำกัด และมีความสามารถในการทำงานร่วมกับเทคโนโลยีที่หน่วยงานติดตั้งไว้อยู่แล้วได้ต่างกัน

อ้างอิง

WWF and GOHA. "Preventing and Detecting Wildlife Trafficking on Maritime, Aerial and Postal/Courier Transport Chains: An Analysis of Innovative Solutions with the Potential to Support Law Enforcement and Compliance Efforts." [https://cdn.prod.website-files.com/61e6902f6bfd78f1ce2c2d2f/64ccf33fa43cf00fd4445b23_WWF%20\(2023\)%20PREVENTING%20AND%20DETECTING%20WILDLIFE%20TRAFFICKING%20ON%20TRANSPORT%20CHAINS_HD.pdf](https://cdn.prod.website-files.com/61e6902f6bfd78f1ce2c2d2f/64ccf33fa43cf00fd4445b23_WWF%20(2023)%20PREVENTING%20AND%20DETECTING%20WILDLIFE%20TRAFFICKING%20ON%20TRANSPORT%20CHAINS_HD.pdf). Accessed 15 November 2024.

รายงานความคืบหน้าร่างกฎหมายปฏิรูปสหภาพศุลกากรยุโรป ณ เดือนพฤศจิกายน 2567

EU CUSTOMS REFORM

© European Commission

นับตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2566 (2023) คณะกรรมาธิการยุโรป (European Commission) ได้เล็งเห็นว่า สหภาพยุโรป (European Union: EU) ต้องมีการปรับปรุงระบบทางศุลกากรให้เหมาะสมกับบริบททางการค้าในปัจจุบัน จึงได้เสนอร่างกฎหมายเพื่อปฏิรูปสหภาพศุลกากรยุโรป โดยมีข้อเสนอที่สำคัญ คือ

1. ข้อเสนอการจัดตั้งองค์การศุลกากรแห่งสหภาพยุโรป (EU Customs Authority) เพื่อเป็นหน่วยงานศุลกากรกลางที่มีบทบาทในการควบคุมการดำเนินงานของประเทศสมาชิกอย่างเป็นเอกภาพ โดยทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการบริหารจัดการข้อมูล การบริหารและควบคุมความเสี่ยง และออกมาตรการควบคุมสินค้านำเข้าจากประเทศนอกเขต EU และ
2. ข้อเสนอการจัดตั้งฐานข้อมูลศุลกากรแห่งสหภาพยุโรป (EU Customs Data Hub) เพื่อเป็นแพลตฟอร์มดิจิทัล สำหรับรวบรวมและเชื่อมต่อข้อมูลทางศุลกากร ณ จุดเดียว (Single Window) ทั้งยังเป็นระบบประมวลผล วิเคราะห์ และจัดเก็บข้อมูลทางศุลกากรทั้งหมด

ในปัจจุบัน ณ เดือนพฤศจิกายน 2567 (2024) ร่างกฎหมายดังกล่าวได้ผ่านการพิจารณาวาระที่หนึ่ง (First Reading) จากสภายุโรป (European Parliament) เมื่อเดือนมีนาคม 2567 (2024) และกำลังอยู่ในการพิจารณา วาระที่หนึ่งของคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (The Council of the EU: The Council) ซึ่งตามกระบวนการนิติบัญญัติแบบสามัญ (Ordinary Legislative Procedure) ร่างกฎหมายหนึ่งจะต้องผ่านการพิจารณาจากทั้งสภายุโรปและคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป ทั้งหมด 3 วาระ จึงจะมีผลใช้บังคับ

หลังการพิจารณาในวาระที่หนึ่งของสภายุโรป ร่างกฎหมายได้รับการสนับสนุนและถูกแก้ไขเพิ่มเติมในหลายประเด็น ดังนี้

- สภายุโรปสนับสนุนการจัดตั้ง EU Customs Authority ภายในปี 2569 (2026) เพื่อให้เริ่มปฏิบัติงานเต็มรูปแบบภายในวันที่ 1 มกราคม 2571 (2028) ทั้งยังกำหนดให้เลื่อนวันที่กำหนดให้ใช้ระบบ EU Customs Data Hub (Mandatory Use Date) ขึ้นมาเป็นวันที่ 31 ธันวาคม 2575 (2032) จากเดิมที่กำหนดไว้เป็นวันที่ 31 ธันวาคม 2580 (2037)
- กำหนดให้ EU Customs Authority ต้องจัดทำเอกสารคำแนะนำและประชาสัมพันธ์ให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs) เข้าใจ เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามกฎหมายศุลกากรและดำเนินพิธีการศุลกากรรูปแบบใหม่ได้อย่างถูกต้อง

รายงานความเคลื่อนไหว

จากสำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์

- เสนอให้ตั้งแพลตฟอร์มภายใต้การดูแลของ EU Customs Authority เพื่อให้ผู้ประกอบการและผู้บริโภคใน EU ร้องเรียน/รายงานสินค้านำเข้าที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานของ EU

ต่อมาในเดือนมิถุนายน 2567 (2024) คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป ในวาระที่มีราชอาณาจักรเบลเยียมเป็นประธานช่วงเดือนมกราคม - มิถุนายน 2567 (2024) ได้รายงานว่าคณะทำงานได้วิเคราะห์และพิจารณาข้อบทส่วนใหญ่ของร่างกฎหมายนี้แล้ว ก่อนที่จะส่งมอบให้คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปที่มีสาธารณรัฐฮังการีเป็นประธานตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - ธันวาคม 2567 (2024) ทำการพิจารณาต่อให้แล้วเสร็จ ซึ่งจากการพิจารณาในขั้นต้น ประเทศสมาชิกส่วนใหญ่เห็นพ้องว่าศุลกากรของประเทศสมาชิก EU ต้องมีความร่วมมือกันมากขึ้น และ EU Customs Data Hub เป็นแนวทางพัฒนาที่เหมาะสม แต่ยังคงต้องการวิเคราะห์ในรายละเอียดเพิ่มเติมต่อไป

ทั้งนี้ การปฏิรูปสหภาพศุลกากรยุโรปนั้น เป็นความพยายามในการปรับปรุงระบบศุลกากรให้ทันสมัยเพื่อให้เหมาะสมกับการค้าในยุคดิจิทัล และตอบสนองกับความท้าทายจากการขยายตัวของการค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ดังนั้น ประเทศคู่ค้าของ EU อาจต้องเตรียมความพร้อม เช่น การปรับปรุงระบบศุลกากรอิเล็กทรอนิกส์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานของ EU และการปรับปรุงการจัดเก็บข้อมูลเพื่อรองรับการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) เป็นต้น

อ้างอิง

European Parliament. "Briefing EU Legislation in Progress: Establishing an EU Customs Data Hub and an EU Customs Authority." [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2023/753931/EPRS_BRI\(2023\)753931_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2023/753931/EPRS_BRI(2023)753931_EN.pdf). Accessed 15 November 2024.

รายงานความเคลื่อนไหว

จากสำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์

**EU ตรวจยึดสินค้าปลอม 152 ล้านชิ้น รวมมูลค่า 3.4 พันล้านยูโร
ในปี 2566 ส่วนใหญ่มีต้นทางจากจีน**

เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2567 (2024) คณะกรรมาธิการยุโรป (European Commission) และ สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาของสหภาพยุโรป (EUIPO) เผยแพร่รายงานการตรวจยึดสินค้าปลอม (Counterfeit Product) ในปี 2566 (2023) ทั้งในบริเวณพรมแดน EU และในตลาด EU ซึ่งมีการตรวจยึดสินค้าปลอมทั้งหมด 152 ล้านชิ้น เพิ่มขึ้นจากปริมาณการตรวจยึดในปี 2565 (2022) ถึงร้อยละ 77 และมีมูลค่าโดยประมาณรวม 3.4 พันล้านยูโร ซึ่งเพิ่มจากมูลค่าการตรวจยึดในปีก่อนหน้า ร้อยละ 68

ในส่วนของสินค้าที่ตรวจยึดได้บริเวณพรมแดน EU มีมูลค่ารวมลดลงร้อยละ 14 ถึงแม้ว่าจะมีปริมาณการตรวจยึดได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 7 แสดงให้เห็นว่าสินค้าเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นสินค้ามูลค่าต่ำ ในทางกลับกันสินค้าปลอมที่ตรวจยึดได้ภายในตลาด EU มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้นถึงร้อยละ 121 เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นสินค้ามูลค่าสูง

สินค้าปลอมที่ตรวจยึดได้ส่วนใหญ่เป็นสินค้าจำพวกเกม ของเล่น แผ่นซีดี/ดีวีดี จลากรสินค้า ป้ายแท็กสินค้า สติกเกอร์ และวัสดุหีบห่อ โดยมีวิธีดำเนินการ (Modus Operandi) เพื่อหลบเลี่ยงการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ที่พบได้บ่อย คือ การขนส่งสินค้าที่ไม่มีสัญลักษณ์ที่ห่อแยกกับการขนส่งวัสดุหีบห่อ สติกเกอร์ และป้ายแท็กที่แสดงยี่ห้อสินค้า เพื่อนำมาประกอบเข้าด้วยกันในเขต EU

ทั้งนี้ สินค้าปลอมจำนวนร้อยละ 98 ถูกตรวจยึดในประเทศสมาชิก EU 10 ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐอิตาลี สาธารณรัฐฝรั่งเศส สาธารณรัฐโรมาเนีย ราชอาณาจักรสเปน ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ สาธารณรัฐบัลแกเรีย สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สาธารณรัฐฮังการี ราชอาณาจักรเบลเยียม สาธารณรัฐเฮลเลนิก โดยที่อิตาลีมีปริมาณการตรวจยึดมากกว่าร้อยละ 74 และมีมูลค่ารวมมากกว่าร้อยละ 58 ของสินค้าที่ตรวจยึดได้ทั้งหมด

รายงานความเคลื่อนไหว

จากสำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์

สาธารณรัฐประชาชนจีนยังคงเป็นต้นทางของสินค้าปลอมส่วนใหญ่ที่ถูกลักลอบนำเข้า EU รองลงมาคือ เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนและสาธารณรัฐตุรกี ตามลำดับ โดยสินค้าที่ตรวจยึดได้ส่วนใหญ่ในบริเวณพรมแดน คือ ฉลากสินค้า ป้ายแท็กสินค้า สติกเกอร์ และสินค้าจำพวกเสื้อผ้า อนึ่งพบสินค้าปลอมในการขนส่งทางไปรษณีย์และการขนส่งด่วน (Express Courier) มากที่สุด EU จึงจำเป็นต้องยกระดับการตรวจสอบสินค้าเหล่านี้ต่อไป

อ้างอิง

European Commission. "EU Seizes Record 152 Million Fake Items Worth 3.4 Billion EUR in 2023."

https://taxation-customs.ec.europa.eu/news/eu-seizes-record-152-million-fake-items-worth-34-billion-eur-2023-2024-11-13_en . Accessed 19 November 2024.

แนวโน้มนโยบายศุลกากรสหรัฐ ในยุคทรัมป์ 2.0

© Evan Vucci, AP Photo

หลังจากการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2567 (2024) ผลปรากฏว่า นายโดนัลด์ ทรัมป์ ผู้ลงสมัครจากพรรครีพับลิกันและอดีตประธานาธิบดีสหรัฐฯคนที่ 45 ในช่วงปี 2560 - 2564 (2017 - 2021) ชนะการเลือกตั้งอย่างขาดลอย ซึ่งทำให้นายโดนัลด์ ทรัมป์ (Donald Trump) จะกลับเข้ามาเป็นประธานาธิบดีสหรัฐฯอีกครั้งนับตั้งแต่วันที่ 20 มกราคม 2568 (2025) ผลการเลือกตั้งในครั้งนี้สร้างความไม่แน่นอนต่อระบบเศรษฐกิจและการเมืองโลกในหลายแง่มุม เนื่องจากนโยบายของนายโดนัลด์ ทรัมป์ในช่วงการหาเสียงเลือกตั้งส่วนใหญ่เป็นนโยบายสุดโต่งที่เน้นจัดการปัญหาผู้อพยพ การขาดดุลการค้าของสหรัฐฯต่อประเทศคู่ค้าอย่างสาธารณรัฐประชาชนจีน และการให้ความสำคัญกับกิจการภายในของประเทศ (America First) บทบาทของสหรัฐฯในฐานะประเทศมหาอำนาจของโลกจึงกำลังจะเปลี่ยนแปลงอีกครั้ง

ถึงแม้ว่าในปัจจุบันจะยังไม่มีการประกาศกรอบนโยบายที่ชัดเจน เนื่องจากยังอยู่ในช่วงการเปลี่ยนผ่านรัฐบาล นักวิเคราะห์นโยบายจากหลายสถาบันได้ทำการวิเคราะห์แนวโน้มทางนโยบายจากการศึกษาแนวทางของรัฐบาลในสมัยแรกร่วมกับการตีความการปราศรัยในช่วงการหาเสียงเลือกตั้ง ซึ่งสามารถสรุปแนวโน้มนโยบายศุลกากรของยุคทรัมป์ 2.0 ในเบื้องต้น ได้ดังต่อไปนี้

1. การปรับขึ้นอากรศุลกากร ยกกระตือรือร้นสงครามการค้ากับจีน

นายโดนัลด์ ทรัมป์มีแนวโน้มที่จะปรับขึ้นอากรศุลกากรต่อสินค้านำเข้าจากทุกประเทศในอัตราร้อยละ 10 - 20 และเน้นปรับขึ้นอากรศุลกากรในอัตราสูงพิเศษถึงร้อยละ 60 ต่อสินค้านำเข้าจากจีน เพื่อลดการขาดดุลการค้า ซึ่งส่งผลให้บริษัทบางบริษัทเริ่มประกาศแผนลดการนำเข้าสินค้าจากจีนเพื่อเตรียมรับมือกับต้นทุนทางศุลกากรที่จะเพิ่มมากขึ้นมหาศาลหากนโยบายนี้มีการใช้บังคับ นอกจากนี้ ประเทศในเอเชียประเทศอื่นที่มีดุลการค้าเกินดุลกับสหรัฐฯอย่างมาก เช่น เกาหลีใต้ ไต้หวัน เวียดนาม อินเดีย และญี่ปุ่น ก็มีโอกาสได้รับผลกระทบจากการปรับขึ้นของอัตราอากรศุลกากรเช่นกัน

รายงานความเคลื่อนไหว

จากสำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์

2. การยกเลิกการกำหนดมูลค่าสินค้าขั้นต่ำที่ไม่ต้องเสียอากรศุลกากร (de minimis)

สหรัฐประสบปัญหาการลักลอบนำเข้าของพัสดุไปรษณีย์ที่มีมูลค่าต่ำจากการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-commerce) เช่นเดียวกับหลายประเทศทั่วโลก โดยมีสินค้าเข้าที่มีมูลค่าต่ำกว่า 800 ดอลลาร์สหรัฐ และได้รับการยกเว้นอากรศุลกากรประมาณ 4 ล้านชิ้นต่อวัน ซึ่งสภาคองเกรสและประธานาธิบดีโจ ไบเดน (Joe Biden) ได้มีแนวโน้มเห็นชอบต่อข้อเสนอการยกเลิกการกำหนดมูลค่าสินค้าขั้นต่ำที่ไม่ต้องเสียอากรศุลกากร (de minimis) เนื่องจากเป็นมาตรการที่ส่งผลให้รัฐบาลขาดรายได้มหาศาล และเป็นช่องทางให้มีการลักลอบขนส่งวัตถุอันตรายสำหรับการผลิตสารเสพติดเฟนทานิล (Fentanyl) ที่กำลังเป็นปัญหาทางสาธารณสุขที่ร้ายแรงของสหรัฐ นอกจากนี้ สหรัฐยังเป็นประเทศที่มีมูลค่า de minimis สูงที่สุดในโลก ซึ่งหลายภาคส่วนมองว่าไม่เหมาะสมกับบริบทการค้าโลกอีกต่อไป

มาตรการดังกล่าวมีแนวโน้มสูงที่จะได้รับการสานต่อในรัฐบาลของนายโดนัลด์ ทรัมป์ เนื่องจากสอดคล้องกับแนวทางนโยบายในภาพรวมนายโดนัลด์ ทรัมป์ ในหลายประเด็น ทั้งในแง่ของการลดการขาดดุลการค้ากับจีนจากการกีดกันสินค้าจากแพลตฟอร์ม E-commerce จากจีนที่เข้ามาตีตลาดสินค้าสหรัฐ การปฏิรูปหน่วยงานภาครัฐ และการเสริมความมั่นคงบริเวณพรมแดน ทั้งนี้ มีแนวโน้มว่าประธานาธิบดีโจ ไบเดนอาจยื่นข้อเสนอการแก้ไขกฎหมาย (Notice of Proposed Rulemaking) ในประเด็น de minimis ต่อสภาคองเกรสก่อนหมดวาระการดำรงตำแหน่ง

3. การยกระดับการควบคุมบริเวณพรมแดนเพื่อแก้ปัญหาการลักลอบเข้าเมือง

หนึ่งในนโยบายที่มีกระแสวิพากษ์วิจารณ์มากที่สุดของนายโดนัลด์ ทรัมป์ คือ นโยบายส่งตัวกลับประเทศครั้งใหญ่ (Mass Deportation) ของผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย โดยได้ประกาศว่าจะให้นายทอม โฮแมน (Tom Homan) อธิบดีรักษาการผู้อำนวยการสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและศุลกากรของสหรัฐ (U.S. Immigration and Customs Enforcement: ICE) เข้าดำรงตำแหน่งพิเศษด้านการควบคุมพรมแดนสหรัฐทั้งหมด

นายทอม โฮแมนได้ให้สัมภาษณ์ถึงแนวทางที่เข้มงวดและไม่ประนีประนอมในการจับกุมผู้ลักลอบเข้าเมือง โดยผิดกฎหมาย และการเพิ่มงบประมาณเพื่อเสริมความเข้มแข็งของกำแพงกันพรมแดนสหรัฐ - สหรัฐเม็กซิโก ซึ่งเป็นไปได้อย่างมากว่า หน่วยงานศุลกากรและป้องกันพรมแดนสหรัฐอเมริกา (U.S. Customs and Border Protection: CBP) จะมีการเพิ่มมาตรการตรวจสอบผู้เดินทางขาเข้าอย่างเข้มงวด เพื่อส่งเสริมนโยบายดังกล่าว

อ้างอิง

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. “ทำทีนโยบายการค้าของว่าที่ ปธน. ทรัมป์และผลกระทบต่อเอเชีย.” <https://www.ditp.go.th/post/187955>.

เมื่อ 25 พฤศจิกายน 2567.

Drazen Jorgic, Laura Gottesdiener, Kristina Cooke and Stephen Eisenhammer. “How Fentanyl Traffickers are Exploiting a U.S. Trade Law to Kill Americans.” Reuters.<https://www.reuters.com/investigates/special-report/drugs-fentanyl-shipping/>. Accessed 25 November 2024.

CBS News. “Trump Announces “Border Czar” Will Be Tom Homan, Former Head of Immigration Enforcement.” <https://www.cbsnews.com/news/trump-border-czar-tom-homan-former-immigration-enforcement-head/>. Accessed 25 November 2024.

Max Garland. “De Minimis Overhaul Will Start Before Next President: Former Biden Official.” Supply Chain Dive. <https://www.supplychaindive.com/news/de-minimis-changes-biden-harris-trump-timing/731869/>. Accessed 25 November 2024.

รัฐบาล UK เผยแพร่รายละเอียด กลไกปรับคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน (CBAM) คาดว่าจะเริ่มใช้บังคับในเดือนมกราคม 2569

เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2567 (2024) รัฐบาลสหราชอาณาจักร (United Kingdom: UK) เผยแพร่รายละเอียดของกลไกปรับคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน (CBAM)* ในเอกสารคำตอบข้อซักถามของผู้ประกอบการ (Policy Design Consultation) ก่อนการเสนอร่างกฎหมายอย่างเป็นทางการ โดยคาดว่าจะเริ่มใช้บังคับตั้งแต่เดือนมกราคม 2569 (2027) มีรายละเอียดที่แตกต่างจากกลไก CBAM ของสหภาพยุโรป (European Union: EU) ดังนี้

1. ขอบเขตสินค้า

กลไก CBAM ของ UK จะครอบคลุมสินค้านำเข้าใน 5 กลุ่ม ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูง ได้แก่ 1. อะลูมิเนียม 2. ซีเมนต์ 3. ปูน 4. ไฮโดรเจน และ 5. เหล็กและเหล็กกล้า โดยจะเพิ่มสินค้ากลุ่มแก้วและเซรามิกในลำดับต่อไป ในขณะที่เดียวกัน กลไก CBAM ของ EU ครอบคลุมสินค้า 6 กลุ่ม ซึ่งเป็นสินค้าทั้ง 5 กลุ่มข้างต้น และมีสินค้ากลุ่มพลังงานไฟฟ้าร่วมด้วย ทั้งนี้ EU ยังไม่มีการกล่าวถึงมาตรการสำหรับสินค้าจำพวกแก้วและเซรามิก

2. ขอบเขตของการคำนวณปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

ผู้นำเข้าต้องรายงานปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Embed Emission) ของสินค้านำเข้าทั้ง 5 กลุ่มข้างต้น ซึ่งรวมทั้งการปล่อยก๊าซทางตรง (Direct Emission) และการปล่อยก๊าซทางอ้อม (Indirect Emission) ในขณะที่กลไก CBAM ของ EU กำหนดให้มีการรายงานการปล่อยก๊าซทางอ้อมของสินค้ากลุ่มปูนและซีเมนต์เท่านั้น

รายงานความเคลื่อนไหว

จากสำนักงานที่ปรึกษาการศุลกากร ณ กรุงบรัสเซลส์

3. ปริมาณการปล่อยก๊าซโดยปริยาย (Default Value)

ในกรณีที่ผู้ประกอบการไม่มีข้อมูลเพียงพอสำหรับการคำนวณปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก UK จะให้ใช้ปริมาณการปล่อยก๊าซโดยปริยาย (Default Value) ที่รัฐบาลกำหนดขึ้นสำหรับสินค้ากลุ่มต่าง ๆ โดย EU ก็กำหนดให้มีการใช้ Default Value ตามกลุ่มสินค้าเช่นกัน ทั้งนี้ UK ยังไม่มีการกำหนดเงื่อนไขและข้อจำกัดของการใช้ Default Value แต่ EU ได้กำหนดให้ใช้ Default Value ได้โดยไม่มีข้อจำกัดจนถึงไตรมาสที่ 2 ของปี 2567 (2024) และตั้งแต่ไตรมาสที่ 3 ของปี 2567 (2024) จนถึงไตรมาสที่ 4 ของปี 2568 (2025) สามารถรายงานด้วย Default Value ได้ไม่เกินร้อยละ 20 ของปริมาณการปล่อยก๊าซที่รายงานทั้งหมด

4. อัตราค่าธรรมเนียม CBAM

ผู้นำเข้าต้องจ่ายค่าธรรมเนียม CBAM ตามปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยมีอัตราแตกต่างกันไปสำหรับสินค้าแต่ละกลุ่ม ซึ่งจะสอดคล้องกับราคาใบอนุญาตปล่อยก๊าซเรือนกระจกของผู้ประกอบการ UK (UKA Price) และมีการปรับราคาทุก ๆ 3 เดือน (Quarterly Basis) ในส่วนของกลไก CBAM ของ EU มีการกำหนดราคาใบอนุญาต CBAM (CBAM Certificate) ในราคาเดียวสำหรับสินค้าทุกกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับราคาใบอนุญาตปล่อยก๊าซเรือนกระจกของผู้ประกอบการ EU (EUA Price) และมีการปรับราคาทุก ๆ สัปดาห์ (Weekly Basis)

5. มูลค่าการนำเข้าขั้นต่ำ

กลไก CBAM ของ UK จะมีใช้บังคับต่อผู้ประกอบการที่นำเข้าสินค้ามูลค่ารวมตั้งแต่ 50,000 ปอนด์ ในช่วงระยะเวลา 12 เดือน เพื่อลดภาระของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีมูลค่าการนำเข้าและเงินทุนไม่สูงมาก ในส่วนของกลไก CBAM ของ EU มีผลใช้บังคับกับผู้ประกอบการที่นำเข้าสินค้ามูลค่าตั้งแต่ 150 ยูโร

*กลไกปรับคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน (CBAM) คือ มาตรการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของสินค้าที่ผลิตในต่างประเทศ ซึ่งดำเนินการควบคู่ไปกับระบบซื้อขายสิทธิในการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Emission Trading System: ETS) ที่ใช้บังคับกับสินค้าที่ผลิตในประเทศ เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการในประเทศและป้องกันการรั่วไหลของคาร์บอน (Carbon Leakage) ทั้งนี้ กลไก CBAM ของ EU เริ่มเข้าสู่ช่วงเปลี่ยนผ่านมาตั้งแต่เดือนตุลาคม 2566 (2023) และ UK ได้เริ่มพัฒนากลไก CBAM ของตนมาตั้งแต่ปี 2564 (2021) หลังออกจากระบบ ETS ของ EU

อ้างอิง

ICAP. "UK Outlines Details for Carbon Border Adjustment Mechanism Introduction From 2027." <https://icapcarbonaction.com/en/news/uk-outlines-details-carbon-border-adjustment-mechanism-introduction-2027> .

Accessed 30 November 2024.

ข่าวกิจกรรมสำนักงาน

กิจกรรม Indian Seafood and Wine Tasting

เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2567 นางสาวบราลี รัตนปิณฑะ อัครราชทูต (ฝ่ายศุลกากร) นายภิสวรรค์ รัฐ นิลพันธ์ อัครราชทูตที่ปรึกษา (ฝ่ายศุลกากร) และนางสาวณัฐพร โพธิยอด เลขานุการเอก (ฝ่ายศุลกากร) เข้าร่วมกิจกรรม Indian Seafood and Wine Tasting ซึ่งจัดโดยสถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐอินเดีย ณ กรุงบรัสเซลส์ เพื่อส่งเสริมการส่งออกอาหารทะเลและไวน์อินเดียมายังตลาดสหภาพยุโรป โดยมี Mr. Saurabh Kumar เอกอัครราชทูตอินเดีย ณ กรุงบรัสเซลส์ เป็นประธาน

ในโอกาสนี้ ผู้แทนจากองค์การศุลกากรโลก (WCO) ได้เข้าร่วมงานด้วย โดยมี Mr. Jainendra Singh Kandhari เลขานุการเอก และ Mr. Devendra Singh Tolia เลขานุการโท ผู้แทนศุลกากรอินเดีย ณ กรุงบรัสเซลส์ ให้การต้อนรับ

ข่าวกิจกรรมสำนักงาน

งานเลี้ยงอำลาผู้ช่วยทูตศุลกากรออสเตรเลีย
ประจำภูมิภาคยุโรปและแอฟริกา

เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2567 นางสาวบราลี รัตนปิณฑะ อัครราชทูต (ฝ่ายศุลกากร) นายภิสรร์รัฐ นิลพันธ์ อัครราชทูตที่ปรึกษา (ฝ่ายศุลกากร) และนางสาวณัฐพร โพธิยอด เลขาธิการเอก (ฝ่ายศุลกากร) เข้าร่วมงานเลี้ยงอำลา Superintendent Gabrielle Tramby ผู้ช่วยทูตศุลกากรประจำภูมิภาคยุโรปและแอฟริกา ของสำนักงานพิทักษ์เขตแดนออสเตรเลีย (Australian Border Force: ABF) ในโอกาสหมดวาระประจำการ โดยมีเอกอัครราชทูต Caroline Millar เอกอัครราชทูตออสเตรเลีย ณ กรุงบรัสเซลส์ เป็นประธาน

ทั้งนี้ Superintendent Gabrielle Tramby ดำรงตำแหน่งประธาน The Association of Customs Representatives ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมกระชับความสัมพันธ์ระหว่างผู้ช่วยทูตศุลกากรที่ประจำการ ณ กรุงบรัสเซลส์ ซึ่งภายในงานมีผู้ช่วยทูตศุลกากรจากประเทศต่าง ๆ เข้าร่วมแสดงความยินดี และกล่าวอำลาอย่างอบอุ่น

สำนักงานพิทักษ์เขตแดนออสเตรเลียมีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกับกรมศุลกากรไทย โดยได้มีความร่วมมือกันในการปฏิบัติการทางศุลกากรในภูมิภาคเอเชีย/แปซิฟิกในหลายโอกาส และเมื่อวันที่ 25 กันยายน 2567 ทั้งสองหน่วยงานได้ลงนามเอกสารแผนการดำเนินโครงการ ABF – Thai Customs Detector Dog Cooperation 2024–2027 เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการฝึกฝนสุนัขดมกลิ่นของศุลกากร รวมถึงให้ทุนฝึกอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่ศุลกากรไทยอย่างต่อเนื่อง

CPMU NEWS

Customs Policy Monitoring Unit

Office of Customs Affairs
Royal Thai Embassy Brussels

Drève du Rembucher 89
1170 Brussels, Belgium
Tel. +32 2 660 57 59

Email: thaicustoms@thaicustoms.be
<http://brussels.customs.go.th>

